

Sunnfjord
kommune

Rapport Framtidas kulturskule

Frode Iaks

Beskriving av eigen kommune

Sunnfjord kommune ligg i gamle Sogn og Fjordane, midt mellom Bergen og Ålesund. Det er 22000 innbyggjarar i kommunen og kulturskulen har nær 600 elevar fordelt på musikk, visuelle kunsthøgskule og teater. Undervisninga blir gitt desentralisert i tillegg til i nytt flott kulturskulebygg som vart opna i 2020 i Førde, kommunesenteret.

Samhandlingsaktørar i piloten «Framtidas kulturskule» er alle barnehagar, skular og SFO i kommunen, i tillegg til ein litteraturformidlar og to folkemusikarar. Bibliotek og helsestasjon har vore koplå på og orientert heile vegen.

Kva dialog og medverkningsprosess ligg bak rapportbidraget

Under forprosjektet var tre kommunalsjefar, ordførar, ein politiskar, ein frivillig representant og fagutvikling representert og bidrog til **idéutviklinga** av vårt konkrete prosjekt i Sunnfjord. Vi trengte å finne ut om eit overgangsprosjekt var relevant og **intervjua** barnehagebarn, skulebarn, foreldre og pedagogar. Svåra vi fekk overtydde oss om at dette kunne vi arbeide vidare på.

Det vart sett ned ei arbeidsgruppe som bestod av to rådgjevarar innan helse og skule frå fagutvikling i tillegg til kulturskulerektor. Denne gruppa har arbeidd med og utvikla prosjektet. Det vart etablert ei tverrfagleg prosjektgruppe frå kulturskule, barnehage, SFO, skule, helse og bibliotek som arena for vidare **samskaping**.

Prosjektet er **forankra** politisk gjennom høyring i utval for samfunn, kultur og næring og i utval for oppvekst. Prosjektgruppa har også involvert og drøfta prosjektideen med einingsleiarar barnehage, SFO, skule og kommunalsjefar.

Det vart tidleg skriva prosjektplan med ansvarsbeskriving for styringsgruppa, arbeidsgruppa og prosjektgruppa. Vi har nytta einingsleiararmøta i skule og barnehage som referansegrupper.

Rapporten er ført i pennen av rektor på kulturskulen. Fagutvikling ved rådgjevar for skule og helse i tillegg til kommunalsjef for kultur har lest og kome med innspel.

«Frode laks», Sunnfjord kommune sitt prosjekt i Framtidas kulturskule

Fagsporet;

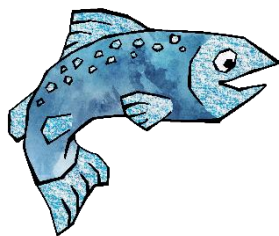
Med bakgrunn i erfaringar frå Kulturbarnprosjektet i 2019 og kjennskap til utfordringa med overgang barnehage-skule, valte Sunnfjord i forpiloten og piloten å ha fokus på kulturarv, folkemusikk/dans og nynorsk språk som overgangsobjekt.

Vi ville sjå på om dei kunstnariske og kulturelle uttrykka kan bidra til å skape ein opplevd samanheng for barna mellom barnehage og skule. Dette skal virke primært for barna, men også slik at barnehagepedagogane, førsteklasselærarane og foreldra opplever ein auka samanheng. Målet er å førebygge utanforskap og å trygge barn i overgangssituasjonar – spesielt dei sårbare barna. Det er ei utfordring at overgangar er vanskelege i barna sine liv. Som ny og større kommune, med mange barnehagar og skular ynskte vi å lage ein god plan for overgangar, slik at barna opplever tydeleg samanheng mellom barnehage og skule.

Grafisk utforming; Anita Høllige

Prosjektgruppa har valt ut seks overgangsobjekt som består av ein leik, ein dans, ein song, eit eventyr, ei regle og ei nynorsk barnebok. Desse har vi laga tiltakskort til og putta i ei veske som alle barnehagar og skular i kommunen har fått. Terskelen skal vere låg for å ta materialet i bruk, og tanken er at alle førskulebarn vert godt kjent med elementa i barnehagen, og så møter barna det same i skulen i 1. klasse. For å sikre lett tilgang til alt materialet er det laga eiga heimeside til prosjektet som heiter www.frodelaks.no

Frode laks vart eit ekstra element som kom til i idéfase. Vi ynskte å finne ein identitetsmarkør frå Sunnfjord kommune som representerer dei fire kommunane som er slått saman (Gaular, Jølster, Naustdal og Førde). Alle kommunane har rike lakseelvar (Gaula, Jølstra, Nausta og Anga), derfor falt valet på ein laks som vår «kosebamse». Bamsen er kanskje det fremste tryggleiksobjektet for barn, difor ville vi ha med noko i veska som barna kan halde i og kose med. Ein laks er innkjøpt og ligg i alle veskene. Det er laga eit eige narrativ for laksen og han har si eiga historie å fortelje som innbyr til latter, gode samtalar, humor og undring.

Prosessporet;

Kva grep tok vi når og kvifor?

Vi tok tidleg kontakt med Universitetet i Stavanger for å **innhente ekstern kompetanse**. Vi hadde høyrte at dei hadde gjennomført eit liknande prosjekt, «overgangskofferten», og ville hente idear og erfaringar dei hadde gjort seg. Her fekk vi gode innspel både på suksesskriterier, truslar og gode tips til eige arbeid. Det vart peika på viktigheten av jamleg evaluering, objekta er ferskvare og må bytast ut etter ei tid. Elles fekk vi støtte på valet vårt av å bruke lokal identitet og kulturarv som overgangsobjekt.

På eit tidspunkt var vi i arbeidsgruppa klare til å iverksetje tiltaka i barnehagen då vi kom på at vi ikkje hadde spurt nokon av dei som jobbar tettast på barna. Vi tok eit godt steg tilbake, inviterte inn ei utvida prosjektgruppe og hadde **idèdugnad og erfaringsdeling** med dei. To førskulelærarar, to barnehagepedagogar og to tilsette i SFO var i gruppa ilag med oss tre i arbeidsgruppa. Gjennom dei møta vi hadde vart prosjektet utvida med fleire gode objekt, og nynorsk språk vart tatt inn som eit viktig element. Så i staden for tre overgangsobjekt utvida vi til seks. Slik vart prosjektet samskapt til eit betre sluttresultat.

Då veskene var ferdig pakka med tiltakskort, laks, bøker og rettleiing til pedagogane, inviterte vi til **kick-off**. Alle skular og barnehagar var inviterte og innhaldet i veskene vart presentert. Frode laks vekte latter og engasjement, og alle fekk opplæring i korleis nytte overgangsobjekta. Prosjektet med dei konkrete pedagogiske hjelpemidla vart tatt særst godt imot både i barnehage og skule.

Prosjektgruppa etterspurte og fekk **prosessrettleiing** i to omgangar. Først fekk vi hjelp til å spisse og konkretisere måla slik at dei kunne evaluerast og målast. I det andre møtet ba vi om rettleiing i korleis løfte kommune 3.0-tenkinga inn i rådmannsgruppa. Vi inviterte oss sjølve til å presentere nokre læringspunkt frå kulturskule 3.0 til kommuneleiinga, og trong hjelp til å strukturere budskapet og rydde i alle ideane vi hadde. Tipsa vi fekk i rettleiinga gjorde at vi avgrensa tal tema, vi kommuniserte tydelegare kva intensjon vi hadde med møtet og inviterte dei tidleg til å dele refleksjonar. Det at vi fekk rettleiing før møtet gjorde oss tryggare og spissa budskapet mot målgruppa.

Resultat elles i kommunen av at kulturskulen har tatt del i Framtidas kulturskule, er at Frode laks vert del av plan for overgang frå barnehage til skule. Den lokale skulesekken har eit program retta mot 1. klasse som inneheld folkesong og dans, og bygger vidare på fleire av overgangsobjekta dei er kjende med.

Barnegrupper har **medverka** i filmene som vart laga som digitale ressursar i prosjektet. Vi vil også nytte **medverking** i **evaluering**sprosessen og høyre barn, foreldre og pedagogar sine erfaringar og opplevingar med overgangsobjekta. Det vert viktig for å utvikle prosjektet vidare og sørge for at det er relevant også i framtida.

Ein viktig suksessfaktor i vårt prosjekt er at prosjektet er svært konkret. Det gjeld både det fysiske produktet, og problemet som prosjektet skal løyse. Dette er ein viktig «fremjar» og har gitt prosjektet medvind. Med den kjennskapen vi har om barn sine behov for tryggleiksobjekt, kan vi gjere vår teoretiske kunnskap om til praksis gjennom dette prosjektet.

Vi ser også føre oss at erfaringar frå dette prosjektet kan nyttast i arbeidet med andre sårbare fasar i liva til barn og unge, som overgang frå mellomtrinnet til ungdomstrinnet og overgang til vidaregåande skule. Kanskje vil også overgang heim til barnehage kunne ha nytte av overgangsobjekt, difor er helsestasjonen kopla på i prosjektet. Vi har også spurt oss om eit auka fokus og innsats i dei krevjande overgangane i barn og unges liv, kan bidra til lågare fråfall i skulen? Prosjektet inspirerer til vidare samskaping og samhandling på tvers av sektorane.

Utfordringar vidare i prosjektet vil vere å halde liv i overgangsobjekta og sørge for at det pedagogiske innhaldet i veskene er relevant, nyttig og viktig. Kven som skal stå for dette arbeidet er ikkje tydeleg beskrive og forankra per i dag.

